

Ꞓapiya Sën Ya Vu Alam Hibru

Anutu Nalu Ꞓo Ġaġek Yam Vu Hil

1 ¹Wirek Anutu vonġ ġaġek vu hil Ꞓenud lo verup alam-denenër-
ġaġek-ranġahsën lo avij beron nġahisekë, gerak aggata nġahisekë.
²Rëk vu buk sënë sën Buk-tamusën vonġin berup lo, om Anutu nenër
ġaġek vu hil verup Nalu avi. Anutu ggooin yi rak ggovek ya bë doġ nah
ben beġeko nġaa pin natu yi nġaa, lob semu nġaa pin los dahis rak Nalu
nema ving. ³Nalu og yiġ Anutu yi niwëek los niġapiik yi, beyiġ luho
Anutu negġep ti. Lob yi ġaġek los niwëek nevonġ bengaa pin sënë nedo
niwëek. Revu hil mehönon hil nġaa nipaya ya rak yö niġok, loġ mëm yah
nedo Mehö-los-bengö Anutu nema vesa vu vavunë.

Anutu Nalu Kesuu Angër Pin

⁴Lob tu ala bekesuu angër pin, in Ama nër bë arë böpata rot kesuu
angër pin arëj. ⁵In Anutu su nër vu angër ti wirek bë:

“Sa nalug hong.

Sa haġo hong gwëbeng” rë.

Log su nër rak angër ti wirek bë:

“Sëk natu Ama,

gerëk natu sa Nalug” rë.

⁶Ġaġ mëm loġ buk sën vonġ Nalu Aġuu luġ yam dob lo, og mëm nër
bë:

“Anutu yi angër pin denadudek vu yi.”

⁷Log nër rak angër lo bë:

“Vonġ beyi angër lo deneserög pevis nebë sang.

Gevonġ yi hur lo bedenekevoh nġaa nebë sën nengwah daggen
lo.”

⁸Rëk mëm nër rak Nalu bë:

“O Anutu, ġetu mehö-los-bengö meġenedo degwata los degwata.

Geġenesepa loġ nġaa yohvu mu meġeneġin hong alam niröp.

⁹ Ahëm neving ngaa niröp pangсэн,
genim nelëlin keyëhsën gägek.

Om Anutu sën tu hong Anutu niröp lo ggooin hong raḵ kesuu hong
alam vahi pin,
lob rikin wël* kwa-vesasën-yi raḵ hong.”

¹⁰ Log nër raḵ yi ggökin bë:

“Mehöböp, ngo getung dob sënë nyëdahis,
lob nedo niwëëk rot.

Geyägek pum raḵ nim wëëk ving.

¹¹ Yaḡek los dob sënë rëḵ mala nama,
gaḵ hongëḵ ngo gënedo degwata.

Kë, log yaḡek los dob rëḵ muḡeng jaḵ nabë tob siis.

¹² Lob rëḵ ḡepesu nabë sën mehönnon denepesu tob lo,
gerëḵ gwetung mewis nabë sën mehönnon deneröp röpröp mewis
lo.

Gaḵ hong, og ngo gënedo nebë saga in gëmedo,
log hong buk su rëḵ govek na rë.”

¹³ Log Anutu su nër raḵ angër ti wirek bë:

“Genam gëmedo sa nemaḡ vesa,
gesëḵ ḡevong beḡebaḡë alam sën denesis beḡo vu hong lo
doḵ na vaham ḡebinë” re.

¹⁴ In angër og yik sir nebë ngaahur bedetu Anutu yi hur, bAnutu
nevong sir ya in bë dedoḵ vu alam sën ḡeḵo sir nom lo.

Sën Anutu ḡeḵo Hil Nah Agi Og Ngaa Böpata Rot

2 ¹ Nebë sënë, om hil najom gägek sën hil nehanḡo ggovek lo ahon
mesepa doḵ. In rëḵ hil nid yes yes, lob hil ḡevuu na. ² Wirek Anutu
nër gägek la verup angër lo avij, lob gägek sënë nare niwëëk. Alam pin
sën denesevöḵ medenekeyëh gägek agi, og denetöḵ vu nyëvewen niröp
loḵ yah hir ngaa nipaya sën denevong lo. ³ Om nabë hil ḡeruu demid vu
ngaa böpata sën Anutu vong in bë ḡeḵo hil nom vu yi lo, og hil rëḵ beya
manoh nenga in ngaa nipaya nyëvewen nabë va? Rëḵ nama! In Mehöböp
yö tateḵin gägek semusën sënë rangah nyëmuḡinsën, lob alam sën
denenḡo ggëp avi lo denër rangah vu hil bë gägek sënë yönon rot.

⁴ Log Anutu tato ving bë hir gägek sën agi og yönon. In nevo niwëëk
vu sir bedenevong ngaa böp böp aggagga los ngaa niwëëk aggagga. Log
nevong Anon Vabuung yi semusemu vu sir nyëmasën yoh vu yö kwa.

Yesu Tu Alad Soḡek Sën ḡeḵo Hil Nah Vu Anutu

⁵ Anutu su tung angër in bë deḡegin dob ngwë sën hil nanër bë rëḵ
berup vu tamusën agi rë gema. ⁶ In mehöti nër gägek meneggëp loḵ len ti
loḵ Anutu-yi-ḡapiya bë:

“Mehönon og maḵ sir va, om sën kwam nevo sir-ë?

Gemehönon og sir va, in sën ġeneġin sir lo?

⁷ Nġo ġenevonġ mehönon besir mahen, gangër denekesuu sir dus teka mu, loḵ mëm ġenevonġ bedenetu alam-los-bengöj gelos arëj böpata kesuu angër.

⁸ Geġetunġ nġaa pin ggevek vahaj ġebinë in deġeġin.”

Om nabë Anutu tunġ nġaa pin ggevek vahaj yönon, og su ggulin nġaa ti in sir rë. Ēë, gwëbeng og yö nahën gehil su halë bë mehönon denegġin nġaa pin rë. ⁹ Gaḵ mëm hil halë Yesu bë tu mahen raḵ gangër dekesuu yi dus teka loḵ sën dahun yi mekerë vanë mediik lo, loḵ gwëbeng og tu Mehö-los-bengö barë böpata rot. Lob yik Anutu yi semusën sënë sën vonġ vu hil nyëmasën lo bë: Nalu nadiik doḵ nah mehönon pin bej. ¹⁰ Anutu yö tunġ nġaa pin gedegwaj yi. Log vonġin bë ġeḵo nalu lo nġahiseḵë denah demedo nivesa los vunek vunek yaġek yi geving yi. Nebë saga, om sën vonġ beYesu ḵo vanë, lob vanë sënë vonġ betu hil mehö muġinsën beyi timu yoh vu bë ġeḵo hil nah. Lob nġaa sën Anutu vonġ aġi og nivesa rot. ¹¹ In mehö sën nevonġ balam denetu alam nij röp lo losho alam sën yö vonġ bedenetu alam nij röp lo, sir pin degwaj timu. Om sën su ni nemum in sir rë, gaḵ nenër sir bë ari lo. ¹² Nër bë:

“O Anutu, sëḵ nanër arëm rangah vu arig lo.

Gesëḵ ġevonġ raro meġaḵo arëm jaḵ doḵ sa alam vuheng.”

¹³ Log nër ggökin bë:

“Sëḵ ayog na timu vu yi.”

Log nër ggökin ving bë:

“Gwelë! He los hurmahen sën Anutu vo vu sa lo nado loḵ ti.”

Yesu Tu Mehönon Soġek Raḵ In Bë Doḵ Vu Hil

¹⁴ Hurmahen pin sir mehönon negġep ti, lob yik Yesu tu mehönon raḵ ving benij negġep ti. Vonġ nebë sënë in bë nadiik bebasap Satan, mehö sën nevonġ bemehönon denediik lo. ¹⁵ Mehönon deneggöneng in diiksën, lob ggönengsën nejom sir ahon yoh vu buk pin sën denedo dob lo, om Yesu diik in bë ġeḵo sir vër in ggönengsën sënë. ¹⁶ Yönön rot, su yam in bë doḵ vu angër rë, gaḵ yam in bë doḵ vu Abraham yi mewis.

¹⁷ Lob yik aggata timu negġep, om sën sepa loḵ metu mehönon raḵ, lob ni los vonġ nġaa pin los dahis nebë ari lo. Nebë saga in bë natu alam-neḵo-seriveng-yuseḵë nivesa ti bekwa gevonġin yi alam megevonġ Anutu yi huk niröp, in bo doḵ nah mehönon hir nġaa nipaya nyëvewen gesu ġep vu sir. ¹⁸ In yö neḵo vanë raḵ seggisën aggagga pin sën netöḵ vu yi lo, om yö yoh vu bë doḵ vu alam sën seggisën netöḵ vu sir lo geving.

Yesu Arë Böp Kesuu Moses

3 ¹ Arig vabuung lo, Anutu sën nedo yaġek lo ggöoin ham raḵ tu yi alam. Om ham kwamin bo Yesu nivesa in hil sinarë los hil alam-

deneko-seriveng hir yusekë yi, lob hil nehevong ving yi benanër arë ranğah. ²Anutu tung yi huk sënë loğ nema, lob nesepa loğ Anutu aye menevong yoh vu, nebë sën Moses nevonğ wirek menegin Anutu-yi-alam Israel pin los dahis lo. ³Rëk Anutu kwa vo bë Yesu yoh vu bë geğo arë böpata kesuu Moses arë. In mehö sën nelev begganğ lo arë böp kesuu begganğ. ⁴In hil nehalë begganğ ti nedo, og hil narak ni bë mehöti lev, log hil narak nğaa pin sën nedo-ë ni ving nebë saga bë mehöti netung, lob mehö saga og yik Anutu. ⁵Yönon, Moses tu Anutu yi hur, lob nesepa loğ aye niröp menevong huk in yi alam. Nenër gägek rak nğaa pin sën Anutu rëk tato nam ranğah vu hil lo. ⁶Rëk Kerisi og Anutu Nalu, om sepa loğ Ama aye niröp. Tu ala menegin Anutu-yi-alam, om nabë hil ayod na timu vu yi niwëek jak buk, bekwad vesa geğegin yi, og hil atu Anutu-yi-alam ving yönon.

Alam Sën Denekeyëh Anutu Aye Lo Og Su Rëk Desewah Rë

⁷Om hil ganğo Anon Vabuung yi gägek sën negğep loğ Anutu-yi-kaپیya lo bë:

“Pehi sënë nabë ham gwengo Anutu aye,

⁸og ham su ayomin niwëek pangsen
nabë sën wirek alam Israel devong

loğ buk sën deko sir rak medekeyëh sayeg lo,

log ayoj niwëek bedeseggi sa loğ nyëg-yumeris wirek lo.

⁹Vu sagu og ham kenumin lo delë nğaa pin sën sa nehevong lo
yoh vu ngebek mehödahis luu,
rëk ma geyö deseggi sa rot.

¹⁰Lob sahëg sengen rak vu sir lob senër bë,
‘Ayoj nevu nğaa niröp ya yoh vu buk pin,
gesu kwaj nevo sa aggata medenesepa loğ rë.’

¹¹Om sën sahëg sengen pangsen mesenër yönon venuh bë,
‘Su rëk dedok nam sa nyëg-sewahsën-yi rë,
gak rëk nama verök yi.’”

Hil Gëgin Hil Nivesa, Gak Hil Su Keyëh Anutu Aye Nabë Alam Israel

¹²Om arig lo, ham gwegin ham nivesa. In ham ti rëk ayo nipaya jak gesu gevong geving rë, lob geruu demi vu Anutu sën mala-tumsën degwa lo. ¹³Om ham medo mebo horek vu ham vewen vewen jak buk mebër kwamin noh vu buk pin sën hil nado agi, in rëk nğaa nipaya tetuhin ham ti lob gërin ayo beniwëek jak. ¹⁴Gak nabë hil ngo ayod na timu vu Kerisi niwëek bemedo rot benadiik na, og mëm hil rëk ana medo nivesa geving yi gëp yi nyëg. ¹⁵Hil arak ni bë gägek sënë yö nahën negğep bë:

“Pehi sënë nabë ham gwengo Anutu aye,
og ham su ayomin niwëek pangsen

nabë sën wirek alam Israel devong loḵ buk sën deḵo sir raḵ medekeyëh sayeg lo.”

¹⁶Om maḵ alam tena denḡo Anutu aye wirek rëḵ deḵo sir raḵ medekeyëh aye? Gaḵ yik alam pin sën Moses li sir vu Ejep medeyam lo!
¹⁷Log maḵ Anutu ahë sengën vu alam tena yoh vu nḡebek mehödahis luu-a? Gaḵ yik alam sën denevong nḡaa nipaya lob denediik benij hel to neggëp aggatata loḵ nyëḡ-yumeris lo.

¹⁸Log maḵ Anutu nër vu alam tena genër yonon venuh bë su rëḵ dedoḵ na yi nyëḡ-sewahsën-yi rë? Gaḵ yik alam Israel sën dekeyëh yi ḡagek wirek lo. ¹⁹Nebë saga om hil araḵ ni bë su ayoj neya timu vu yi rë, om sën su deyoh vu bë rëḵ dedoḵ na yi nyëḡ-sewahsën-yi rë.

Anutu Yi Alam Hir Sewahsën

4 ¹Anutu joo ḡagek vorot benahën neggëp bë hil adoḵ na yi nyëḡ-sewahsën-yi. Om hil ḡegin hil nivesa in hil ti rëḵ noh paya besu rëḵ doḵ na rë. ²In hil hanḡo Bengö Nivesa ving nebë sën alam Israel denḡo wirek lo. Rëḵ Bengö Nivesa sën denḡo lo su neloḵ vu sir rë, in denenḡo meris mu gesu denevong ving rë. ³Gaḵ hil sën hil ayod neya timu vu yi lo, hil rëḵ adoḵ na yi nyëḡ-sewahsën-yi. In wirek og Anutu nër bë:

“Sahëḡ sengën pangsën mesenër yonon venuh bë

su rëḵ dedoḵ na sa nyëḡ-sewahsën-yi rë, gerëḵ nama veröḵ yi.”

Rëḵ Anutu yi huk ggovek ya loḵ buk sën semu dob lo, ⁴nebë sën nër raḵ buk nemadvahi-bevidek-luu loḵ yi ḵapiya len ti meneggëp lo bë, “Anutu semu yi huk pin beggovek ya gesewah loḵ buk netu nemadvahi-bevidek-luu.” ⁵Rëḵ ḡagek sagi lo nër bë, “Su rëḵ dedoḵ na sa nyëḡ-sewahsën-yi rë, gaḵ rëḵ nama veröḵ yi.” ⁶ḡagek sënë neggëp vorot bë alam la rëḵ dedoḵ na yi nyëḡ-sewahsën-yi, rëḵ ma galam sën denḡo Bengö Nivesa wirek lo denekeyëh ḡagek, om su rëḵ dedoḵ na rë.

⁷Loḵ tum yam beyam lob Anutu ggooïn buk ngwë raḵ ggökin benër bë ‘yik pehi sënë’ verup Davit avi loḵ ḡagek sën hil anër agi lo bë:

“Yik pehi sënë, nabë ham gwengö Anutu aye, og ham su ayomin niwëek pangsën.”

⁸Yonon, bë Anutu kwa bo dob Yudea sën Yosua li sir meya denedo loḵ lo, bananër jaḵ nabë yik yi nyëḡ-sewahsën-yi saga, og su rëḵ nanër buk ngwë vu tamusën gökin rë, gaḵ rëḵ nama. ⁹Om hil araḵ ni bë nyëḡ-sewahsën-yi ti nahën neggëp vu Anutu-yi-alam, nebë sën yik tahu raḵ Buk-sewahsën-yi* vu hil agi. ¹⁰Gaḵ bë hil aloḵ ya Anutu yi nyëḡ-sewahsën-yi, og yik hil huk ggovek ya saga, gehil rëḵ sewah nabë sën wirek Anutu semu yi huk ya gesewah lo. ¹¹Om hil ḡevong huk niwëek rot in hil adoḵ na nyëḡ-sewahsën-yi sënë. In hil ti rëḵ sepa doḵ alam sënë meḵeyëh ḡagek nabë sir lob bës bemala nama. ¹²Anutu yi ḡagek nebë nḡaa mala vesa belos niwëek. Nevu rot bekesuu paëp-yu-anil sën

nevu vahi vahi lo. Lob negelu mehönon ayoj benegwang ya ayoj peggo rot beyoh vu bë gelov kenuj in navij gegelov sekëj pedus in sekëj peggo, log neseggi ngaa sën hil kwad nevo loḵ ayod lo pin. ¹³Yönon, Anutu tung ngaa pin, om ngaa ti su yoh vu bë bun yi in yi rë, gaḵ ngaa pin netateḵin yi genedo rangah ggëp Anutu mala, om hil rëḵ tateḵin hil gaḵek pin rangah vu yi geving.

Anutu Tung Yesu Tu Alam-deneḵo-seriveng Alaj

¹⁴Lob hil ggev böp ti nedo. Yiḵ alam-deneḵo-seriveng pin alaj, lob rak beya meloḵ ya yaḵek. Yiḵ Yesu sën Anutu Nalu lo, om hil ngo ayod na timu vu yi rot nabë sën hil anër vorot lo. ¹⁵In hil mehö-neḵo-seriveng sagi rak ngaa pin sën neseggi hil lo ni, in ngaa pin saga töḵ vu yi ggovek ya beseggi yi. Rëḵ su vonḡ ngaa nipaya ti rë, om sën kwa paya in hil in rak ni bë hil su nid wëëk nebë yi rë. ¹⁶Nebë saga om hil ana dus jaḵ meḵetaḡ vu Anutu sën nesemu hil lo gehil su aḡöneng, in hil araḵ ni bë kwa nevonḡin hil berëḵ doḵ vu hil doḵ buk sën hil su ayoh vu bë bare niwëëk in seggisën rë lo.

Mehö-neḵo-seriveng Yesu Yoh Vu Bë Geḵo Hil Nah

5 ¹Mehönon sën detu alam-deneḵo-seriveng hir ggev böp lo pin, og hir huk bë degero mehönon hir gaḵek vu Anutu. Denetunḡ ngaa sën mehönon denevonḡ vu Anutu los kwaj vesa lo tu seriveng vu yi. Log denevesi seriveng sën mehönon denevonḡ loḵ yah hir ngaa nipaya lo vu yi ving. ²Om sën deyoh vu bë kwaj gevonḡin alam sën kwaj ma lo, galam sën denevuu Anutu yi aggata ya lo. In deraḵ ni bë yiḵ sir og nij wëëk ma ving nebë sir, om ngaa nipaya yoh vu bë kepë sir geving. ³Nebë saga om sën denevesi seriveng in bë dahun alam hir ngaa nipaya na, gehej geving. ⁴Om mehöti su yö neḵo yi rak meneggooin yi rak bë gevonḡ huk sënë rë. Gaḵ Anutu yö neggoin yi rak nebë sën ggooin Aaron rak wirek lo.

⁵Lob yiḵ Kerisi nebë saga ving. Su yö ggooin yi rak tu mehö-neḵo-seriveng rë, gaḵ Anutu ggooin yi rak in bë gevonḡ huk sënë, lob nër vu yi bë:

“Sa nalug hong.

Sa haḵo hong gwëbeng.”

⁶Log nër loḵ len ngwë bë:

“Getu mehö-geneḵo-seriveng degwata los degwata yoh vu Melkisedek.”

⁷Wirek Yesu tu mehönon menedo dob, og vu buk saga nejom rak meneketaḡ vu Anutu. Nesu vu Mehö sën yoh vu bë geḵo yi vër in diiḵsën lo, rot bemala ruḵ nekeseh. Dahun yi rot beggurek Anutu babu, lob Anutu bë nenga vu aye. ⁸Yesu og Anutu Nalu yi, rëḵ neḵo vanë in bë vanë sënë barah yi veröḵ besepa doḵ Anutu aye. ⁹Om sën tu mehö yohvu yönon, log

mëm ƙo alam pin sën denesepa loƙ aye lo yah vu Anutu berëƙ demedo geving yi degwata los degwata. ¹⁰Lob Anutu ggooin yi raƙ betunƙ ggev böp raƙ yi benër yi bë alam-neƙo-seriveng alaj yoh vu Melkisedek.

Hil Su Ğevonƙ Nġaa Nabë Hurmahen Niƙök

¹¹Melkisedek yi ğaƙek nġahiseƙë neggëp, lob he bë nanër vu ham, rëƙ gwëbeng ham ayomin dahis raƙ gesu ham yoh vu bë natök jaƙ rë. Om sën he nehevonƙ huk böp in bë tateƙin ğaƙek sënë degwa vu ham. ¹²Buk ggovek beyoh vu bë ham natu tatovaha, rëƙ ma geham nahën neraƙ vu in kwa. Om mehöti maƙ rëƙ nöƙ tahu ham göƙin doƙ Anutu yi ğaƙek degwa muġinsën sën sepëp lo rë. In ham su yoh vu bë gwa nos niwëëƙ rë, gaƙ ham yoh vu bë nanum rur mu.

¹³Lob hil araƙ ni bë alam sën denenum rur mu lo, og sir hurmahen nij ƙök besu deyoh vu bë dega nos niwëëƙ rë. Yiƙ sa peggirin raƙ ğaƙek degwa böp böp sën netateƙin bë hil natu alam yohvu lo. ¹⁴Gaƙ nos niwëëƙ og alam sën sir böp neraƙ ggovek lo yö hir nos. Alam nebë sënë og medo mekwaj nevonƙ huk in ğaƙek los degwa raƙ buk bedeneseggi nġaa pin niröp medeneraƙ ni bë nivesa genipaya.

Hil Ğevonƙ Geving Bemedo Nid Wëëƙ

6 ¹Nebë saga, om hil ğevuu ğaƙek sepëp sën hil anër raƙ Kerisi lo na benök ğëp, gehil adoƙ na ğaƙek degwa böp böp nabë sën alam böp los kwaj lo. Hil su medo mekwad bo nah ğaƙek sepëp sën hil nanër bë hil ğevuu nġaa wirek hen na gaġërin hil nah vu Anutu lo.

²Log hil su medo mekwad bo nah sën hil naripeƙ bël lo, los sën hil nehebë nemad jaƙ alam lo. Gehil su nanër göƙin nabë alam-diiƙsën rëƙ deƙedi jaƙ nah göƙin, genabë mehönon rëƙ degeƙo nyëvewen doƙ nah hir nġaa nipaya degwata los degwata. In nġaa pin sagaƙ ham raƙ ni vorot.

³Om nabë Anutu mëm yö kwa bo, og hil rëƙ adoƙ ana ğaƙek mewis.

⁴Alam la detök vu Anutu yi ranġah ggovek ya, gederäƙ semusemu sën Anutu vonƙ yam vu yaƙek nyëmasën lo ni ggovek ya. BANon Vabuung nedo loƙ sir ggovek ya. ⁵Denġo Anutu yi ğaƙek bederaƙ ni nivesa rot, gedelë nġaa niwëëƙ nebë nġaa niwëëƙ sën rëƙ berup doƙ Anutu-yi-nyëƙ vu tamusën lo ggovek ya. ⁶Rëƙ mu nabë dekehe sir in Anutu, og aggata ngwë su neggëp in bë depekwë sir nom göƙin rë. Gaƙ nġaa sënë og nebë sën denesis Anutu Nalu raƙ yah ƙelepeƙo* ggöƙin. Derekö yi raƙ yah ggöƙin balam denenër pelë raƙ yi. ⁷Yönon, nabë hob geto buk nġahiseƙë beduƙ na dob len ti benos ngis anon nivesa doƙ dob saga bedoƙ vu alam sën denevaroh loƙ lo, og yiƙ hil nanër nabë Anutu vonƙ semusemu vu dob len ti saga. ⁸Rëƙ mu nabë vos los nġaa niggin aggagga mu nakip doƙ, og dob nipaya, om hil nid dëlin, gemaƙ hil nanër vu Anutu nabë tebë benengwah ga.

⁹Arig lo, gwëbeng senër gägek maggin sënë yök vu ham. Rëk mu he raq ni rot bë ham su rëk malamin nama nabë saga rë, gaq ham nesepa loq Anutu, om rëk geqo ham nah vu yi. ¹⁰In Anutu og su mehö nipaya rë, om su rëk kwa birek in huk sën ham nevonq lo rë. Yönon, su rëk kwa birek in sën ham ahëmin neving yi beneloq vu yi alam wirek lo rë. Geham nahën medo nevonq nebë sagi ving.

¹¹Lob he ahëmin ving rot bë ham pin nimin wëek megwevonq nabë saga, beham gwevonq geving niwëek bemedo mebo kwamin in Anutu geqo ham nah. Ham gwevonq nabë sënë rot beham nadiik na los. ¹²Ham su nimin tebö jak. Gaq ham sepa doq alam sën ayoj neya timu vu Kerisi niwëek gesu nij tebö neraq pevis rë lo vahaj. In alam nebë sënë og rëk degeqo semusën pin sën Anutu nër wirek bë rëk bo vu nalu lo lo.

Hil Gëvonq Geving Anutu Yi Gägek Sën Joo Lo Niwëek

¹³Anutu joo gägek vu Abraham wirek, rëk mehöti su böpata kesuu yi in bë nanër yönon getato nema na vavunë jak arë rë. Om sën nër yönon getato nema ya vavunë raq yö arë. ¹⁴Nër bë, “Sëk gëvonq semusën böpata vu hong yönon rot, gesëk gëvonq behong mewis ngahijsekë doq rot.”

¹⁵Lob Abraham yö medo nevo kwa in gesu ni tebö neraq pevis rë. Lok mëm lë ganon raq yoh vu sën Anutu nër wirek bë rëk bo vu yi lo. ¹⁶Nabë mehönon degevonqin nabë degadu hir gägek nabë yönon, og denenër mehöböp sën kesuu sir lo arë ving gedenetato nemaj ya vavunë. Lob mehöti sën nevonq bë agi, og alam denevonq ving bë nenër gägek yönon lob ayej nema. ¹⁷Lob yik Anutu vonq nebë saga ving. Vonqin bë tato vu alam sën joo gägek vorot vu sir bë rëk semu sir lo nabë su yoh vu bë rëk geqo yi gägek sënë seggi rë. Om yö nër arë getato nema ya vavunë. ¹⁸In Anutu su rëk pekwë arë los yi gägek rë, gaq yö rëk gëp degwata los degwata. Om nër luho loq ti in bë tato nabë su netetuhin rë. Om sënë rëk bo niwëek doq hil sën hil veya bayam vu Anutu in bë gëgin hil lo ayod. Lob hil medo mekwad bo ngaa sën Anutu nër vu hil bë rëk bo vu hil lo. ¹⁹Om hil kwad bo Anutu yi gägek semusën saga rot, in najom hil ayod ahon bengoo doq niwëek nabë sën yaq nesoo loq anka besu neggee rë lo. In vonq bë anka sënë nedo loq tob ading sën nare loq dub-vabuung-böp ayo beneruu hil lo demi, betato bë hil ayoh vu bë adoq na nyëg vabuung soqek. ²⁰Lob Yesu loq yah hil bed bemuqin meloq ya nyëg vabuung soqek saga betu alam-deneqo-seriveng pin hir yusekë nebë Melkisedek menedo degwata los degwata.

7 ¹In Melkisedek sënëq alam Salem hir Mehö-los-bengö yi, gAnutu vavunë yi mehö-neqo-seriveng. Wirek Abraham ya begö besis alam-los-bengöj geyah to beggang, loq Melkisedek tok vu yi loq aggata lob jom raq vu Anutu bë semu Abraham. ²Lob Abraham vasuh kupek pin ya yu

nemadluho bevo yu ti vu Melkisedek. Hil pekwë arë Melkisedek sënë dok ayed nabë ‘mehö-yohvu-los-bengö’ ga, ‘alam Salem hir mehö-los-bengö’ ving. Sënë degwa nebë ‘mehö-ayo-revuhsën-los-bengö’. ³Ama lu ata arëj su neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya sënë rë, gedegwa ma ving. Su nër buk sën ata ḵo yi to lo tato rë, gesu nër buk sën diiḵ lo rë, gaḵ yiḵ nebë Anutu Nalu in tu mehö-neḵo-seriveng bevong bë nedo degwata los degwata. ⁴Om ham kwamin bo nabë: Melkisedek sënë og maḵ yi böpata rot, in hil dobahë Abraham vasuh ḵupeḵ lu ngaa nivesa vesa sën ya begö meḵo lo ya yu nemadluho, bevo yu ti sën netu nemadluho lo vu Melkisedek.

⁵Log alam Israel denevasuh hir ngaa pin ya yu nemadluho nebë saga, lob horek neggëp bë Levi* yi mewis lo, sën detu alam-deneḵo-seriveng lo, og deyoh vu bë dejuh yu ti in degetunḡ seriveng jaḵ teka gela natu hir nos. Alam Israel og yiḵ sir degwa ti in depum raḵ Abraham timu, lob sën denēḵo seriveng vu sir agi, og sënëḵ su denevonḡ paya rë. ⁶Rëḵ mu Melkisedek, og su yi degwa vu sir rë, rëḵ neḵo Abraham yi ngaa sën netu nemadluho lo. Lob Melkisedek sënë jom raḵ in mehö sën Anutu joo gaḡek vorot meneggëp vu yi bë rëḵ semu yi lo. ⁷Lob hil araḵ ni bë mehö sën nesemu gaḡek vu Anutu in mehö ngwë lo, og kesuu mehö ngwë saga.

⁸Lob alam* Levi* sën denēḵo ngaa sën netu nemadluho vu hir alam lo, og yiḵ sir mehönön sën rëḵ denadiiḵ. Gaḵ Melkisedek, og ḵo ngaa sën netu nemadluho lo ving, rëḵ gaḡek su neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya bë diiḵ rë, om sënë vonḡ bë nedo mala-tumsën. ⁹Nebë saga, om hil ayoh vu bë nanër nabë: Levi* yi mehö sën neruh ngaa sën netu yu nemadluho lo, rëḵ mu yi og vo yö yi ngaa sën netu yu nemadluho lo vu Melkisedek ving. In Melkisedek ḵo Abraham yi ngaa sën netu yu nemadluho lo ¹⁰loḵ buk sën Melkisedek töḵ vu Abraham loḵ aggata. Lob loḵ buk saga og Levi* nahën loḵ nare tava navi.

Alam Denēḵo Seriveng Mewis Deloḵ Yah Muḡeng Bej

¹¹In Anutu tunḡ Levi* yi mewis detu alam-deneḵo-seriveng bedenēnër Horek vu hil medenero. Nebë saga, om nabë hir huk sën agi yoh vu bë gevong behil natu alam yohvu, og yiḵ ggovek. Rëḵ ma gesu yoh vu rë, om sën Anutu vonḡ bemehö-neḵo-seriveng mewis ngwë verup tamusën. Rëḵ mehö sënë og su yoh vu Levi* yi mewis Aaron rë, gaḵ yoh vu Melkisedek. ¹²Kë, mehö-neḵo-seriveng mewis ti yööhu verup loḵ yah muḡeng lo bej, om saga nër bë Horek mewis yööhu dok nah horek muḡeng lo bej geving. ¹³Lob Mehö sën Anutu nër gaḡek raḵ yi agi, og yi yö vu degwa ngwë, gaḵ yi alam og sir ti su tu mehö-neḵo-seriveng wireḵ rë gema. ¹⁴In hil araḵ ni bë hil Mehöböḵ verup loḵ Yuda yi mewis, rëḵ Moses su nër bë alam Yuda denatu alam-deneḵo-seriveng rë.

Yesu Og Yi Mehö-neḵo-seriveng Degwata Nebë Melkisedek

¹⁵Log hil mehö-neḵo-seriveng ngwë verup, beluhu Melkisedek neggëp ti. Lob sënë mëm tateḵin mehö-neḵo-seriveng mewis yööhu sënë degwa

vu hil beneggëp rangah rot. ¹⁶In mehö sënë su tu mehö-neko-seriveng loḵ Levi* yi mewis yoh vu horek sën deneggooïn Levi* yi mewis mu raḵ medenetu alam-deneḵo-seriveng lo rë. Rëḵ niwëëk neggëp vu yi berëḵ medo mala-tumsën degwata los degwata, om sën sënë vonḡ betu mehö-neko-seriveng. ¹⁷In Anutu nër raḵ yi bë:

“Ġenatu mehö-gweko-seriveng degwata los degwata noh vu Melkisedek.”

¹⁸Lob Anutu vo Horek wirek hen vër raḵ gaḡek saga. In Horek sën nër bë alam* Levi* mu denatu alam-deneḵo-seriveng lo, og niwëëk ma besu yoh vu bë doḵ vu hil rë. ¹⁹In Horek su yoh vu bë gevonḡ bemehöti natu mehö yohvu rë. Om sën Anutu tateḵin aggata ngwë benivesa rot kesuu Horek. Lob hil ayoh vu bë rëḵ anoh aggata sënë bana dus jaḵ vu Anutu.

²⁰Lob Anutu su ggooin Yesu sënë raḵ tu mehö-neko-seriveng meris mu rë, gaḵ tato nema ya vavunë menër bë rëḵ natu mehö-neko-seriveng yönon. Alam-deneḵo-seriveng wirek hen, og mehöti su tato nema ya vavunë menër raḵ sir bë denatu alam-deneḵo-seriveng yönon rë. ²¹Rëḵ Anutu yö ti nër yönon vavunë, log ggooin Yesu raḵ tu mehö-neko-seriveng, log nër vu yi bë:

“Mehöböp nër yönon vavunë ggovek ya, om su yoh vu bë rëḵ pamooḵ yi gaḡek rë.

Gaḵ ġenatu mehö-neko-seriveng degwata los degwata.”

²²Om hil ajaḵ ni nabë gaḡek mewis sën Anutu joo lo, og nivesa rot bekesuu gaḡek wirek hen, lob vonḡ Yesu yam in tato nabë rëḵ anon jaḵ yönon. ²³Wirek og alam ngahiseḵë detu alam-deneḵo-seriveng. In denediik gesu denedo degwata rë. ²⁴Gaḵ Yesu tu mehö-neko-seriveng, lob su mehö ngwë yoh vu bë rëḵ doḵ nah ben rë, in yö rëḵ medo degwata los degwata. ²⁵Om yö yoh vu bë rëḵ geḵo alam pin sën denesepa loḵ yi in bë denah vu Anutu lo nah, bedemedo degwata los degwata. In yi yö nedo mala-tumsën degwata beneketaḡ vu Anutu bë doḵ vu sir.

Mehö-neko-seriveng Yesu Yoh Vu Rot Bë Doḵ Vu Hil

²⁶Mehö-neko-seriveng nebë sënë yoh vu rot bë doḵ vu hil, in yi mehö vabuung gesu ngaa nipaya ti neggëp vu yi rë. Gaḵ yi mehö niveseek anon, benejom yi ahon in alam nij paya. Log tu ala bekesuu ngaa pin vu yaḡek.

²⁷Alam-deneḵo-seriveng hir ggev og hir huk bë debesi seriveng noh vu buk. Lob denevesi seriveng ngwë muḡin in bë kevoh yö hir ngaa nipaya na rë, loḵ mëm denevesi sën kevoh alam hir ngaa nipaya na lo tamu. Gaḵ Yesu og su nevonḡ nebë sënë rë. Gaḵ yiḵ yö tung yi tu seriveng vu Anutu yiḵ beron timu beggovek ya. ²⁸Gaḡek neggëp loḵ Horek bë degooïn alam jaḵ medenatu alam-deneḵo-seriveng hir yuseḵë, rëḵ alam sënë og su deyoh vu bë debare nij wëëk rë. Rëḵ gaḡek sën Anutu nër genër yönon

vavunë lo verup tamusën beggooin Nalu raḡ tu mehö-neḡo-seriveng yuseḡë böp, beyi mehö yohvu los dahis benedo nebë saga degwata los degwata.

Yesu Tu Mehö-neḡo-seriveng Böp Loḡ Dub-vabuung Vu Yaḡek

8 ¹Ḡaḡek sën hil anër agi degwa nebë hil alam-deneḡo-seriveng alaj böp nebë sënë nedo, berak nedo sëa ggëp Mehö-los-bengö-ggöksën nema vesa vu yaḡek. ²Neḡin Anutu yi dub vabuung vu yaḡek sën mëm dub-supinsën-yi soḡek lo. Mehönon su delet sënë raḡ nemaj rë, gaḡ Mehöböp yö lev. ³Deneggooiin alam-deneḡo-seriveng hir ggev böp pin raḡ in bë degeḡo seriveng aggagga bededetunḡ na vu Anutu. Om yik Yesu geḡo seriveng ti geving megetunḡ nabë saga. ⁴Bë medo dob, og su rëḡ natu mehö-neḡo-seriveng rë. In alam-deneḡo-seriveng lo, denedo vorot bedenetunḡ seriveng aggagga vu Anutu yoh vu sën Horek nenër lo. ⁵Denevonḡ huk loḡ dub-vabuung-böp sagi, rëḡ yik sënëḡ dub-vabuung soḡek sën nedo yaḡek lo ḡenu los tahutahu mu. Yik nebë sën Anutu nër vu Moses wirek bë dev dub sël lo lob nër vu bë, “Gwelë megwero in ḡedev nḡaa pin noh vu ḡenu sën sa tato vu hong ggëp ḡedu agi.” ⁶Rëḡ mëm Kerisi ḡo huk böpata rot kesuu alam-deneḡo-seriveng pin hir huk. In Anutu joo ḡaḡek mewis nivesa rot kesuu ḡaḡek wirek hen, lob Yesu nare vuheng atov menevonḡ banon raḡ. Lob ḡaḡek mewis sënë degwa negḡëp vu Anutu yi ḡaḡek semusën nivesa anon sën kesuu ḡaḡek semusën muḡeng lo.

Ḡaḡek Mewis Kesuu Ḡaḡek Muḡeng

⁷Bë ḡaḡek sën Anutu joo muḡinsën lo yoh vu, og Anutu su rëḡ najoo ḡaḡek ngwë nam gökin geving rë. ⁸Rëḡ Anutu lë mehönon hir nḡaa nipaya lob nër bë:

“Mehöböp nër bë,

‘Ham gwengö rë!

Buk ti rëḡ berup

lob sëḡ najoo ḡaḡek mewis

vu alam Israel los alam Yuda.

⁹Ḡaḡek mewis sënë su rëḡ nabë

ḡaḡek sën sejoo vu ḡenuj lo wirek lo rë.

Wirek sejoo ḡaḡek saga,

log sejom loḡ nemaj ggëp Ejep

besa heli sir yom.

Rëḡ su denesepa loḡ sa ḡaḡek

sën sejoo vu sir lo rë,

lob sa heruu demiḡ vu sir.’

Mehöböp nër bë sënë.

10 Loḵ Mehöböp nër ggökin bë,
 ‘Buk sën sa heruu demig vu sir agi govek na rë,
 loḵ saḵ najoo ḡaḡek ngwë vu alam Israel gökin nabë:
 Sëḵ ḡetunḡ sa horek pin doḵ kwaj
 gesëḵ ḵevu doḵ na ayoj,
 log sëḵ natu hir Anutu
 gedenatu salam.

11 Log alam pin su rëḵ detahu hir mehö ngwë los arij lo
 bedenänër nabë, “Ḡejaḵ Mehöböp ni” rë!
 Gaḵ vu buk sënë,
 og hurmahen galam böp besir pin
 yö rëḵ dejaḵ sa niḡ.

12 In sëḵ kwaḡ pesivin sir
 beḵevoh hir nḡaa nipaya na,
 lob sa su rëḵ kwaḡ bo nḡaa nipaya
 sën devonḡ lo nah gökin rë.’ ”

13 Sën nër bë ḡaḡek mewis lo, lob saga tato bë ḡaḡek muḡinsën muḡeng
 raḵ. Om nḡaa sën netu muḡeng raḵ lo, og yik medo buk dus teka mu log
 vonḡin nama na veröḵ yi.

Wirek Alam-deneḵo-seriveng Hir Ggev Denetunḡ Köḵ Tu Seriveng

9 ¹Ḡaḡek sën Anutu joo muḡinsën lo, og nër horek la sepa ving
 betateḵin aggata vu alam Israel in bë desepa doḵ medeḡetunḡ
 seriveng los denajom jaḵ lu nḡaa. Log tateḵin dub-vabuung sën dedev
 bemedo vu dob lo ving. ²Lob delev dub-vabuung sël ti bayo luu. Lob
 detunḡ ram sën nema nemadvahi-bevidek-luu lo ti getevor ti, gebrët sën
 nedo loḵ Anutu mala lo, benedo loḵ ayo muḡinsën. Lob denenër ayo ti
 sënë bë ayo vabuung. ³Bedelah tob böpata ruu, log denenër ayo ngwë sën
 netu luu yah tob demi lo bë mëm ayo vabuung soḡek rot. ⁴Lob desemu
 jepö sën denevesi kabang raḵ baru reggu nivesa ya neyoh vu dub ayo lo
 raḵ goor. Bedetunḡ los ḡaḡek-joosën-yi yi keröng loḵ ayo sënë. Depeḵa
 goor raḵ keröng sënë navi pin, gemana* nedo loḵ dëḡ goor menedo loḵ
 keröng sënë ayo. Log Aaron yi atoheng sën ggol loḵ wirek lo los ḡelönḡ
 petes luu sën Anutu kevu Horek raḵ neggëp lo, neggëp loḵ keröng sënë
 ayo ving. ⁵Angër ḵenu luu denare raḵ keröng sënë vavunë, benetahu bë
 Anutu los niḵapiik nedo loḵ ayo vabuung sënë. Luho banisej kebu raḵ sëa
 sën denekeseh köḵ raḵ yoh vu ta in kevoḵ alam Israel hir nḡaa nipaya na
 lo. Kë! Om maam yik ggovek saga, gesa su yoh vu bë rëḵ natevin nḡaa
 pin sënë betateḵin degwa rë. ⁶Desemu nḡaa pin nebë sënë, log alam-
 deneḵo-seriveng deneloḵ ya dub-vabuung sël sënë ayo ngwë muḡinsën
 yoh vu buk pin bedenevonḡ huk loḵ. ⁷Gaḵ mëm ayo ngwë sën netu luu
 lo, og alam-deneḵo-seriveng hir ggev böp yö timu neloḵ ya ayo beron ti

ti neyoh vu ngebek pin. Neḵo seriveng niḵōḵ beya netetēhin raḵ sēa in bē kevoh yō yi nḡaa nipaya na, gekevoh alam Israel pin hir nḡaa nipaya sēn devonḡ rēḵ su kwaj nevo rē lo na geving. ⁸Anon Vabuung tato vu hil raḵ sēnē nebē: Nabē nahēn denegevonḡ huk doḵ dub sēl ayo muḡinsēn, og hil su ayoh vu bē adoḵ na ayo vabuung soḡek rot rē geyō rēḵ nahēn. ⁹Lob ayo muḡinsēn netahu raḵ buk sēn gwēbeng agi, in denesepa loḵ Horek medenetunḡ seriveng aggagga vu Anutu loḵ ayo muḡinsēn sēnē. Rēḵ nḡaa pin sēnē su yoh vu bē gevonḡ balam sēn deneḵo seriveng yam lo ayoj nirōp jaḵ bedenatu alam nijvesa rē gema. ¹⁰Horek seriveng-yi sēnē, og horek raḵ nos los reggu genḡaa numḡsēn, gehorek aggagga raḵ sēn ripeksēn nemad lu nḡaa lo. Rēḵ horek sēnē og yiḵ horek hil navid-yi mu. Rēḵ Anutu tunḡ horek pin sēnē in bē desepa doḵ rot bena berup doḵ buk sēn gevonḡ ḡaḡek mewis berup lo.

Kerisi Tunḡ Yō Niḵōḵ Tu Seriveng

¹¹Rēḵ gwēbeng Kerisi luḵ yam, lob tu alam-deneḵo-seriveng yuseḵē bōp beneḡin nḡaa mewis nivesa vesa sēn gwēbeng agi. Loḵ mēm loḵ ya dub-vabuung sēl soḡek sēn nedo yaḡek bemalangeri rot bekesuu muḡinsēn lo. Mehōnon su delev dub sēnē raḵ nemaj rē, besu nḡaa-dob-yi rē. ¹²Rēḵ su ḵo memēk los burmakau maluh tuveḵ nij ḵōḵ betunḡ tu seriveng rē. Gaḵ ḵo yō niḵōḵ beloḵ ya ayo vabuung soḡek rot vu yaḡek betunḡ tu seriveng beron timu beggovek ya. Lob baḡo hil yah raḵ sēnē in bē hil medo malad-tumsēn degwata los degwata. ¹³Nabē mehōti keyēh Horek beningōhek raḵ, og alam-deneḵo-seriveng lo deneḵo memēk los burmakau maluh nij ḵōḵ ving vewev sēn denevesi burmakau avēh menetepuv lo, bedenetetēhin raḵ yi in bē navi niveseek jaḵ nah ḡōkin ḡēp Anutu mala. ¹⁴Rēḵ mu Kerisi niḵōḵ kesuu sēnē in nḡaa nipaya ti su negḡēp vu yi rē. Lob Anon Vabuung sēn nedo degwata los degwata lo loḵ vu yi betunḡ yi tu seriveng nivesa vu Anutu. Om niḵōḵ su ripek hil navid mu rē. Gaḵ sekee hil ayod peggo ving ḡeḵo nḡaa diiḵsēn vēr, gemēm hil nehevonḡ Anutu sēn mala-tumsēn degwa lo yi huk.

Kerisi Niḵōḵ Vo ḡadu Loḵ ḡaḡek Mewis

¹⁵Nebē saga, om Kerisi nedo hil los Anutu vuheng atov in bē gevonḡ beḡaḡek mewis anon jaḵ. Diiḵ in bē ḡeḵo alam nom bekevoh hir nḡaa nipaya pin sēn denevonḡ wirek loḵ buk sēn ḡaḡek wirek hen yō nahēn negḡēp lo na. Nebē saga, om alam pin sēn degenḡo Anutu yi ḵōōḵ medetamuin lo, og deḡeḵo nḡaa sēn Anutu nēr wirek bē bo vu nalu lo lo, bedemedo malaj-tumsēn degwata los degwata. ¹⁶Mehō sēn nenēr yi ḵupeḵ lu nḡaa ggelek yi alam vorot in kwa nevo bē rēḵ nadiiḵ lo, og nekevu loḵ ḵapiya menejoo niwēēk. Lob nabē mehō la sēnē kwaj nevo bē deḡeḵo nḡaa saga natu hir nḡaa, og alam pin yō dejaḵ ni namuḡin nabē mehō saga lo

diik ya yönon, loḵ mēm degeḵo. ¹⁷Yönon, mehönon nediik ggovek loḵ mēm gaḵek sën lo anon nerak. Gaḵ nabë mehö sën lo su diik rë geyö nahën nedo mala vesa, og yi gaḵek sën joo lo su anon rak rë geyö nahën. ¹⁸Kë! Lob sën alam Yuda denesis reggu medenekeseh nij köḵ lo, yik rak degwa saga in bë tato nabë gaḵek sën Anutu joo vu sir lo anon rak beneloḵ vu sir. ¹⁹Wirek Moses nër Horek yi gaḵek pin vu alam ggovek, loḵ mēm ḵo burmakau tuvek ti niḵök los memëḵ ti niḵök ving bël, log daḡoo sipsip niviis köḵ los vos ti nebë bigbig ris loḵ betetëhin rak ḵapiya-horek-yi, gerak alam pin ving. ²⁰Log nër bë, “Kök sënë in bë tato nabë Anutu joo gaḵek vu ham.” ²¹Log yik Moses tetëhin köḵ rak dub-vabuung sël nebë saga ving gerak ḡabum lu nḡaa pin sën huk-dub-ayo-yi lo. ²²In Horek nër nḡaa nḡahiseḵë rot bë köḵ gevongḡ benij veseek jak, gaḵ nabë köḵ su keseh rë, og Anutu su nekevoḵ mehönon hir nḡaa nipaya ya rë.

Kerisi Yö Tunḡ Yi Tu Seriveng In Kevoh Hil Nḡaa Nipaya Na

²³Yönon, denekeseh köḵ nebë sënë in bë dub los yi kupek lu nḡaa pin sën nedo dob agi nijveseek^a jak. Rëḵ mu dub sënë og dub anon soḡek sën nedo yaḡek lo ḵenu mu. Om nabë dub anon soḡek sën nedo yaḡek lo yi nḡaa nijveseek jak, og hil sero seriveng nivesa rot sën kesuu lo in gevongḡ benijveseek jak. ²⁴Hil arak ni bë Kerisi su loḵ ya dub-vabuung sën mehönon delev rak nemaj tu Anutu yi dub-vabuung ḵenu lo rë, gaḵ loḵ ya yaḡek niröp. Lob gwëbeng loḵ yah hil bed menare Anutu mala in bë doḵ vu hil. ²⁵Alam-deneḵo-seriveng hir ggev böp neḵo köḵ yoh vu ta pin in bë getunḡ natu seriveng vu Anutu, lob neḵol meneloḵ ya dub ayo vabuung. Rëḵ sënë og su yö niḵök rë. Rëḵ mu Yesu loḵ ya yaḡek betunḡ yi tu seriveng vu Anutu beron timu, gesu vongḡ nebë sënë ggök ggökin rë. ²⁶Bë gevongḡ beron nḡahiseḵë, og rëḵ geḵo ḵerus beron nḡahiseḵë rot gëp sën Anutu tunḡ dob lo benam berup doḵ sën gwëbeng agi. Rëḵ mu ma. Gemëm gwëbeng dus rak bë dob nama na, lob Kerisi yik luḵ yam dob beron timu in bë getunḡ yi natu seriveng vu Anutu in kevoḵ hil nḡaa nipaya na. ²⁷In mehönon pin yik denadiik beron timu, log mēm debare nam gaḵek. ²⁸Om sën Kerisi tunḡ yi tu seriveng beron timu vu Anutu in bë kevoḵ hil nḡahiseḵë hil nḡaa nipaya na. Log rëḵ nom beron ngwë gökin, rëḵ mu su rëḵ nom in kevoḵ mehönon hir nḡaa nipaya na rë. Gaḵ nom in geḵo alam sën medo deneḡin yi lo medenah.

Seriveng Sën Wirek Lo Su Yoh Vu Bë Kevoh Hil Nḡaa Nipaya Na Rë

10 ¹Hil nehalë Horek nebë nḡaa sën rëḵ berup tamusën lo ḵenu mu, gaḵ su nḡaa anon yönon rë. Horek nër bë degetunḡ seriveng gëp

^a **9:23** Niveseek sënë nër bë detetëhin köḵ rak nḡaa sënë gedejom rak in, in bë nḡaa nipaya ti su gëp doḵ. Gaḵ natu nḡaa yohvu, lob tu Anutu yi nḡaa vabuung beyoh vu bë degevongḡ Anutu yi huk jak.

ti noh vu ngebek pin, rëk su yoh vu bë sesor alam sën denesepa loḵ lo benijvesa jaḵ rot rë. ² Gaḵ nabë Horek yoh vu bë gevong benijvesa jaḵ yönon, og su rëḵ degetunḡ seriveng gök gökin rë. In alam sën denesepa loḵ aggata saga lo yiḵ sir pin nij veseek jaḵ jaḵ yiḵ seriveng timu saga lob su rëḵ kwaj bo nah nabë nḡaa nipaya neggëp vu sir rë. ³ Rëḵ ma geseriveng sënë nevonḡ bekwaj nevo hir nḡaa nipaya neyoh vu ta ti ti lo. ⁴ Rëḵ burmakau maluh los memëk nij kōḵ su yoh vu bë kevoḵ nḡaa nipaya na rë. ⁵ Om sën Kerisi yam dob lob sepa loḵ Saam sën neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya lo benër raḵ Anutu bë:

“Nim lël bë su dengis reggu los degetunḡ seriveng aggagga vu hongḡ, rëḵ mu ḡero navi ti in ḡebo vu sa.

⁶ Reggu sën denevesi los dahis raḵ jepō lo, geseriveng sën denetunḡ in bë kevoḵ hir nḡaa nipaya na lo, og su ahëm neving rë.

⁷ Om sën senër ḡaḡek yoh vu sën dekevu raḵ sa meneggëp loḵ hongḡ ḵapiya lo bë, ‘Anutu, seyam lo!

Seyam in bë sepa doḵ kwam!’ ”

⁸ Nër raḵ seriveng sën denesepa loḵ Horek medenetunḡ lo muḡin bë, “Nim lël bë su dengis reggu los degetunḡ seriveng aggagga vu hongḡ, gereḡgu sën denevesi los dahis raḵ ya jepō lo, geseriveng sën denetunḡ in bë kevoḵ hir nḡaa nipaya na lo, og su ahëm neving rë.” ⁹ Loḵ yom nër raḵ neggëp hus bë, “Seyam lo! Seyam in bë sepa doḵ kwam!” Nër ḡaḡek saga in bë tateḵin nabë nḡaa muḡinsën saga nöḵ ḡëp, genḡaa mewis doḵ nah ben. ¹⁰ Yesu Kerisi sepa loḵ Anutu kwa betunḡ navi netu seriveng yiḵ beron timu, lob sënë vonḡ behil atu alam nid röp raḵ.

Kerisi Yi Seriveng Yoh Vu Bë Kevoḵ Hil Nḡaa Nipaya Na

¹¹ Alam-deneḵo-seriveng pin denare medenevonḡ hir huk yoh vu buk pin. Denetunḡ seriveng yiḵ nebë sën lo loḵ yah yahin, rëḵ seriveng sënë su yoh vu bë kevoḵ nḡaa nipaya na rë. ¹² Rëḵ Kerisi tunḡ seriveng yiḵ perurek timu in bë kevoḵ nḡaa nipaya na, lob yiḵ timu sënë venuḵ ya meneggëp in ḡëp. Vonḡ nebë sënë ḡgovek, log yah meya nedo Anutu nema vesa, ¹³ beyō nedo bemedo neḡin in bë Anutu getunḡ alam sën denesis begō vu yi lo degevek na vaha ḡëbinë. ¹⁴ Alam sën nevonḡ benij röp neraḵ lo, og yiḵ vonḡ benijvesa raḵ rot. Yiḵ raḵ seriveng perurek timu sënë, om rëḵ demedo nivesa degwata los degwata. ¹⁵ Lob Anon Vabuung tateḵin vu hil bë ḡaḡek sënë anon raḵ in nër muḡinsën meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya bë:

¹⁶ “Mehöböp nër bë, ‘Buk sënë govek na rë, loḵ saḵ najoo ḡaḡek mewis ngwë sënë vu sir nabë: Sëḵ ḡetunḡ sa horek pin doḵ ayoj,

gesëk qevu doq kwaj.’ ”

¹⁷Log nër ving bë,

“Sa su rëk kwağ bo hir nğaa nipaya

los nğaa sën neggëp vu sir lo gökin rë.”

¹⁸Nebë sënë, om Anutu kevoh hil nğaa nipaya ya, gehil su rëk getung seriveng ngwë gökin in kevoh hil nğaa nipaya na rë.

Hil Ğevonğ Geving Anon Bana Dus Vu Anutu

¹⁹Yesu keseh niqok in hil, om arig lo, hil ayoh vu bë adok na Anutu yi dub ayo vabuung soğek rot, gağ hil su ağöneng. ²⁰Yönon, Yesu diik rağ kelepëko* betatekin aggata mewis vu hil behil ayoh vu bë geruu tob sën neruu dub ayo vabuung soğek rot lo gadok na. Aggata sënë og yik yö navi baggata-mala-tumsën-yi. ²¹Yik hil alam-deneko-seriveng yusekë böp ti nedo, beneğin Anutu-yi-alam pin. ²²Tetëhin yö niqok loğ ya hil ayod in bë jevu gekevoh nğaa nipaya sën hil arağ ni bë neggëp vu hil lo na. Geripek hil navid rağ bë malangeri. Nebë saga om hil ayod nidëlin nğaa kuungsën pin na, gehil ayod na timu vu Anutu yönon behil ana dus jak yi. ²³Hil nanër nğaa nivesa sën hil medo neheğin lo rangah gehil najom ahon bemedo. In hil arağ nğaa pin sën Anutu nër bë rëk gevonğ vu hil lo ni bë rëk gevonğ yönon.

²⁴Log hil kwad bo arid lo geving babër kwaj in desepa doq aggata-ahëvingsën-yi los degevonğ huk nivesa vesa. ²⁵Gehil su nid tebö in sën hil los Kerisi-yi-alam angupin hil beğalë Soda los gevonğ raro lu nğaa lo, nabë sën alam vahi nij tebö rağ lo. Gağ hil medo doq ti meğadu hil vewen vewen. Kë, hil gevonğ nabë sënë rot in hil arağ ni bë Kerisi yi buk yam dus rağ.

Hil Su Ğeruu Demid Vu Anutu Nalu

²⁶Nabë hil arağ Kerisi yi gağek anon ni vorot, rëk hil anom kwad bo besepa doq nğaa nipaya, og seriveng ngwë su neggëp in bë kevoh hil nğaa nipaya sënë na rë. ²⁷Gağ hil rëk ağöneng rot gemedo geğin sën Anutu genğo hil gağek log getë hil doq na nengwah lo. In nengwah niqerus ata nedo in bë ga alam sën denevonğ ayej vu Anutu lo. ²⁸Hil arağ Moses yi Horek ni bë: Nabë mehöti keyëh, lob mehö luu ma mehö löö degelë bedenänër yi nipaya sënë rangah doq ti, og yi alam su rëk kwaj gevonğin mehö sënë rë, gağ rëk dengis yi menadiik. ²⁹Nebë saga, om ham jak ni nabë mehöti sën bağë Anutu Nalu duğ kebus lo, og rëk natök vu maggin böpata rot mekesuu. In Kerisi yi kök sën tato bë Anutu joo gağek mewis vu hil lo vonğ bemehö saga niröp rağ. Rëk ma gelë kök sënë nebë nğaa meris gesu vabuung rë, benër pelë rağ Anon Vabuung semusën-yi. ³⁰Hil arağ Mehö sënë ni, sën nër bë, “Vo loğsën nipaya nyëvewen og senğo sa huk. Om ham naqöök gesenğo rëk bo nipaya nyëvewen doq nah.” Log

nër ggökin ving bë, “Mehöböp yö rëk genço yi alam hir gägek beseggi.”
³¹Nabë Anutu sën mala-tumsën degwa lo najom hil ahon in bo nğaa nipaya nyëvewen vu hil, og hil rëk ağöneng böpata rot in nğaa sënë.

Hil Ğevong Geving Niwëëk Bemedo

³²Rëk mu ham kwamin bo nah buk sën ham tu Kerisi-yi-alam nyëdahis lo nabë ham alam vahi dedeginengin ham raç nğaa maggin rot beham kwerë. ³³Denevarah ham buk la ya alam pin malaj, gedenenër gägek nipaya raç ham, gedenesis ham raç malaj. Gebuk la og ham nelok ya ving alam sën denekerë maggin nebë agi, beham los nekwerë menelok vu sir. ³⁴In ham kwamin nevonğin alam sën deneya qarabus lo. Log alam la denevo ham nğaa lu nğaa vër in ham, rëk mu ham kwamin vesa menelë sir mu. In ham raç ni ggovek ya bë ham nğaanon sën kesuu nğaadob-yi lo, yö nahën nedo berëk medo degwata los degwata. ³⁵Om ham su gwevuu sën ham nevonğ ving niwëëk ata lo na, in ham rëk gweço nyëvewen nivesa böpata rot. ³⁶Ham bare niwëëk nabë sënë in nabë ham sepa doç Anutu aye, og mëm ham rëk gweço nğaa nivesa sën Anutu nër wirek bë rëk gevong vu ham lo. ³⁷In Anutu nër meneggëp loç yi çapiya bë,

“Su hus ading rë, gaç yiç buk dus teka mu,
 log mehö sën bë rëk nam lo vonğin nam.
 Su rëk naköpeç rë.

³⁸Salam yohvu lo rëk demedo malaj-tumsën
 in ayoj neyam timu vu sa.
 Gaç nabë denajul medenah,
 og sa su rëk ahëğ nivesa vu sir rë.”

³⁹Rëk mu hil su alam-julsën-yi sën hil rëk malad nama lo rë. Gaç hil alam-vongvingsën-yi sën hil rëk medo malad-tumsën.

Sën Hil Ayod Na Timu Vu Anutu Lo Degwa Nebë Sënë

11 ¹Lob sën hil ayod neya timu lo vonğ behil naraç ni bë nğaa sën hil navo kwad in bë Anutu bo vu hil lo rëk anon jaç. Gevong behil naraç ni ving bë nğaa sën hil su malad naraç rë lo nedo yönon.

²In wirek og alam teta ayoj neya timu vu Anutu, om sën ço sir raç bë sir alam nijvesa. ³Yönon, hil ayod neya timu vu Anutu, om sën hil naraç ni bë tung yağek los dob raç avi. Nesemu nğaa pin sën nedo mehil nehalë agi raç nğaa sën hil su ayoh vu bë galë jaç malad rë lo.

Abel Lööho Enok Lu Noa

⁴Abel ayo ya timu vu Anutu, om sën Anutu lë yi seriveng nivesa bahë neving kesuu ari Kain hen, lob nër yi bë yi mehö yohvu. Lob Abel diiç, rëk mu yi gägek sën ayo neya timu lo yö nahën neggëp menenër vu hil.

⁵Log Enok ayo neya timu vu Anutu om sën Anutu ƙo yi raƙ ya yağek gesu diik rë. Mehönon desero yi rëƙ ma gesu detök vu yi rë, in Anutu ƙo yi ya. In gağek neggëp loƙ Anutu-yi-ƙapiya nebë Enok yö nahën nedo dob, log Anutu kwa vesa in yi, in nevonğ nğaa yoh vu Anutu kwa. ⁶Rëƙ mu nabë mehöti su ayo na timu vu Anutu rë, og su yoh vu bë rëƙ gevonğ bAnutu kwa vesa in yi rë. In alam sën denevonğ in bë dena vu Anutu lo, og degevonğ geving nabë Anutu nedo, gedegevonğ geving nabë nevo nyëwewen nivesa vu alam sën denesero yi lo, loƙ mëm deyoh vu bë denatök vu yi.

⁷Log Anutu nër nğaa sën vonğin berup lo vu Noa. Su mala raƙ rë geyö nahën, rëƙ vonğ ving Anutu aye beggurek babu mesemu yağ böpata ti in bë luho venë genalu lo bededoƙ na demedo nivesa doƙ, in su malaj nama. Noa nevonğ nebë sënë in ayo neya timu vu Anutu, lob sënë tato bë nğaa nipaya neggëp vu alam pin vu dob. Lob Anutu nër Noa bë yi mehö yohvu, degwa raƙ sën ayo neya timu lo, lob yiƙ Anutu nenër alam sën ayoj neya timu vu yi lo pin nebë saga.

Abraham

⁸Log Anutu tahi Abraham wirek, lob Abraham vonğ yoh vu aye bevuu yi nyëğ ya, geya dob len ti sën Anutu nër bë rëƙ gevonğ vu yi bemëm natu yi niröp lo. Abraham su raƙ dob sën bë na lo ni rë, rëƙ vonğ ving beya in ayo neya timu vu Anutu. ⁹Ayo neya timu, om sën luƙ meya nedo dob len ti sën Anutu nër tato bë rëƙ gevonğ vu yi lo, lob nedo loƙ dob sënë nebë sën yi mehö nyëğ ngwë ti. Nedo loƙ begganğ sël ving nalu Isaak lu bu Yakop-mehö luu sënë rëƙ degeƙo dob geving yi noh vu sën Anutu nër wirek lo. ¹⁰Rëƙ mu Abraham yö nahën medo mekwa nevo bë doƙ na begganğ-bu soğek los niwëëƙ sën Anutu semu vu yağek menero lo.

¹¹Log venë Sara yi buk sën geƙo nalu lo maya, rëƙ mu ayo ya timu vu Anutu om sën vonğ beniwëëƙ yoh vu bë geƙo nalu. Kwa nevo bë Anutu joo gağek ggovek ya bë geƙo nalu, om rëƙ gevonğ banon jaƙ.

¹²Nebë saga, lob yiƙ mehö timu saga sën atov ya bedus raƙ bë nadiik agi tu alam ngahiseƙë degwaj. Yi mewis deverönğ rot besir ngahiseƙë raƙ nebë betuheng sën denedo yağek babu lo los raggër loo nenga, lob mehönon su deyoh vu bë denetevin rë. ¹³Alam pin sënë ayoj neya timu vu Anutu medenedo bedediik ya gesu deƙo nğaa nivesa sën Anutu nër wirek bë bo vu sir lo vu dob rë. Gaƙ yö denare adingnë gedenelë bekwaj vesa gedenenër bë, “He nado dob sënë nebë vatëveƙ. He yam nehaƙo loƙ dob sënë mu.” ¹⁴Alam sën denenër gağek nebë agi, og hil ajaƙ ni nabë denevonğ in bë denatök vu yö hir nyëğ niröp. ¹⁵Su kwaj nevo nyëğ sën devuu gedeyam lo rë. Bë kwaj bo nyëğ saga, og aggata neggëp beyoh vu bë denah medena gökin. ¹⁶Gaƙ sënëƙ ayoj neya vu nyëğ yö ngwë sën kesuu benivesa rot lo. Nyëğ sënë neggëp vu yağek, om sën Anutu su ni

nemun in sën denenër bē hir Anutu yi lo rē, in tongin nyëg böpata ti in bē demedo dok.

¹⁷⁻¹⁸Lob Anutu seggi Abraham, rëk Abraham ayo ya timu vu yi, om sën vongin bē getung nalu Isaak natu seriveng. Yönon, Anutu joo gägek vu Abraham ggovek ya bē, “Rëk denanër Isaak yi mewis lo mu nabē hong mewis sir,” rëk vongin bē getung nalu perurek timu sënë natu seriveng. ¹⁹In kwa nevo bē: Nabē nadiik, og ggovek gAnutu yoh vu bē rëk gevong bevesa dok nah. Nebē sënë, om yönon, hil ayoh vu bē nanër gägek peggirinsën jak sagi nabē Abraham ko Isaak vu diiksën yom.

Isaak Lööho Yakop Lu Yosep

²⁰Log yik Isaak sënë ayo neya timu vu Anutu ving, om sën jom rak in nalu Yakop luho Esau bē Anutu semu luho, gekah ngaa ngaa sën rëk natök vu luho vu tamusën lo rak ya luho.

²¹Log yik Yakop ayo neya timu vu Anutu, om sën dus rak bē nadiik lob pesohek rak atoheng medudek, gejom rak in Yosep nalu maluh luho bē Anutu semu luho.

²²Log yik Yosep ayo neya timu vu Anutu, om sën dus rak bē nadiik, lob nër bē nahub rë, rëk alam Israel rëk degevu Ejep gedena jak lob degeko sekë sepa.

Moses

²³Log Moses ama lu ata ayoj neya timu vu Anutu, om sën Moses ata ko yi to, lob ama lu ata delë yi bē hurmahen nivesa rot. Lob luho su deggöneng in mehö-los-bengö Parao yi horek rë, gak devun yi meneggëp beggan ayo yoh vu kwev löö.

²⁴Log Moses ayo neya timu vu Anutu, om sën yi böp rak lob nilël bē su denanër yi nabē Parao nalu avëh nalu yi. ²⁵Gak yö kwa vo bē geko maggin geving Anutu-yi-alam in nilël bē su sepa dok ngaa nipaya sën vongin mala nama na agi. ²⁶Alam Ejep denenër pelë rak mehö sën Anutu ggoin rak in bē geko yi alam nah lo, rëk Moses su neggöneng in hir gägek rë. Gak nelë bē nivesa bekesuu Ejep hir monë los vunek vunek pin. In kwa nevo nyëvewen nivesa sën Anutu rëk bo vu yi lo. ²⁷Moses ayo neya timu vu Anutu, om sën kedi vu Ejep meya, gesu ggöneng in mehö-los-bengö Parao bē rëk ahë sengën rë. Mehönon su denelë Anutu rak malaj rë, rëk mu Moses vong nebë sën lë Anutu rak mala, om sën niwëek. ²⁸GeMoses ayo ya timu vu Anutu, om sën sepa lo Anutu aye bevong Buk-ggöksën-yi* nyëdahis, benër bederikin sipsip kök rak Israel hir veluung avi in bē angër sën nesis Ejep naluj agu lo su ngis Israel naluj agu.

Israel Ngahisekë Rot Ayoj Neya Timu Vu Anutu Wirek

²⁹Log alam Israel ayoj ya timu vu Anutu, om sën degwang Loo-kök vuheng atov medeyoh tewit medeya. Log alam Ejep to denetahu ving, rëk ma geloo yom dahun sir medediik.

³⁰Log alam Israel ayoj ya timu vu Anutu, om sën ya deko loḵ Yeriko hir katum gelöng degwa yoh vu buk nemadvahi-bevidek-luu, log katum pekëpin.

³¹Log avëh baggëb Rahap ayo ya timu vu Anutu, om sën loḵ vu mehö luu sën deya ḵasöm lo. Om sën nedo vesa galam Yeriko pin malaj ma in su ayoj neya timu vu Anutu rë.

³²Log sëḵ nanër gägek va geving-a? Ma! Bë sa nanër gägek jaḵ Gideon, geBarak, geSamson, geYepta, gejaḵ Davit luho Samuel galam-denenër-gägek-rangahsën lo, og maḵ buk su yoh vu rë. ³³Alam sënë ayoj neya timu vu Anutu, om sën devonḡ begö niwëek medekesuu alam-los-bengöj nḡahiseḵë hir alam-begö-yi. Desepa loḵ nḡaa niröp bedeneḵo nḡaa sën Anutu nenër bë rëḵ bo vu sir lo. Gesir vahi devonḡ bereggu böp layon nyëj neköpek. ³⁴Gesir vahi denepuv nengwah tumsën böpata menekul. Log sir vahi deneruh anil nivesa gesu begö netöḵ vu sir medenediik rë. Nij wëek masën, rëḵ Anutu nelöḵ vu sir benij wëek neraḵ, betum denevonḡ begö niwëek bedeneti alam-yu-ngwë hir alam-begö-yi bedeneyah bej. ³⁵Gavëh la, og naluj nediik rëḵ ma gedenedi rak yah ggökin bedeneḵo sir vu diiksën yom. Galam vahi og alam nij paya denejom sir ahon medenevasap navij in bë gesanḡ böpata medenediik. In nabë degeruu demij vu Anutu, og rëḵ alam nij paya dedëin sir medena. Rëḵ ma gekwaj nevo bë rëḵ dekedi jaḵ nah gökin gëp bedub vu tamusën, bedemedo malaj-tumsën nivesa rot, om denejom sir ahon. ³⁶La deneko maggin rak sën alam nij paya denenër pelë rak sir los deneveek sir rak aggis, gedeneduu sir la rak sëng medeneḵo sir ya ḵarabus lo. ³⁷Gedenetengwa sir la rak gelöng. Gedeneḵo segë medeneheḵ sir la rak luu. Gedenepelëpin sir la pangsën rot. Gedeneketöv la kwaj rak paëp-yu-anil. Gesir la og yö denevëh sipsip los memëk navij netu tob gedeneḵo loḵ loḵ. Deneraḵ vu in nḡaa navij yi pin, galam denevasap sir medenevo maggin vu sir rot. ³⁸Sir alam nijvesa rot, lob alam sën denesepa loḵ aggata-dob-yi lo su yoh vu bë losho alam vonḡvingsën sënë demedo doḵ ti rë. Om sën ya deneketul loḵ medenevun sir ggëp nyëg-yumeris los ḵedu, gepeḵë len los waaḵ. ³⁹In alam sënë pin ayoj neya timu vu Anutu pangsën, lob arëj nivesa neggëp Anutu mala. Rëḵ yö denahën gesu deko nḡaa nivesa sën Anutu nër wirek bë rëḵ bo vu sir lo rë. ⁴⁰In Anutu kwa vo bë rëḵ gevonḡ nḡaa nivesa rot ti vu hil kesuu gägek semusën muḡinsën. Lob anon rak in bë mëm hil los sir sën ayoj neya timu vu yi wirek lo natu alam nid vesa rot gëp ti.

Hil Malad Na Vu Yesu Megevong Geving

12 ¹Yönon, alam sën ayoj neya timu vu Anutu wirek lo, og sir vu böpata bermalaj nesepa hil. Om hil gerurin nḡaa sën neḵo hil malad vër lo pin, gengaa nipaya sën nejom hil ahon lo geto, gehil nid

wëek meserög niwëek in ngaa nivesa sën Anutu ggooin raḵ vu hil bē hil serög in lo. ²Hil malad na vu Yesu besepa doḵ yi, in vonḡ nivesa rot kesuu alam sën ayoj neya timu vu Anutu aḡi pin. Ayo neya timu vu Anutu yönon rot, gaḵ sir ti su vonḡ nebē yi rē. Kwa nevo bē rēḵ kwa vesa rot vu tamusën, lob jom yi ahon bekerē maggin gediik raḵ ḵelepeko*, in lē ḵelepeko* yi nimumsën nebē ngaa meris. Lob gwëbeng nedo ggëp Anutu yi sēa nema vesa.

Maggin Netök Vu Hil In Bē Hil Ağërin Hil

³Ham kwamin bo nabē alam nij paya denelē Yesu paya wirek bedenešis begō vu yi rot, rēḵ mu yō nare niwëek. Om ham kwamin bo nabē sënë in ham su nimin tebō benimin yes yes. ⁴Ham nesis begō vu ngaa nipaya in bē ham dahun na, rēḵ mu ham ti su piv ḵōḵ mediik rē geyō nahën. ⁵Maḵ ham kwamin virek in ḡaḡek sën Anutu vonḡ vu ham in bē ham ayomin niwëek jaḵ lo? Nër bē yō nalu ham. Om nër bē:

“Naluḡ, nabē Mehöböp gevonḡ ngaa maggin natök vu hong in barah hong verök

og su ḡenanöp jaḵ nabē sënëḵ ngaa meris.

Genabē bo ḡaḡek jaḵ hong,

og ayom su ni tebō jaḵ.

⁶In ham raḵ ni bē: Nabē Mehöböp ahē geving mehöti,

og nevo maggin vu yi in bē barah yi verök,

log nabē geḵo mehöti benanër yi nabē nalu,

og neveek yi.”

⁷Anutu nevonḡ bemaggin netök vu ham in bē barah ham verök. Nevonḡ ngaa nebē sënë vu ham in nelē ham nebē nalu lo. Ma hurmahen re yō nedo gama su nevarah yi verök rē? ⁸Ma! Alam pin denevarah nalu verök. Om nabē su barah ham verök rē, og su nalu anon ham rē, gaḵ ham nebē hurmahen sën ataj ḵo sir duum lo. ⁹Ham raḵ sënë ni ving bē: Hil amad vu dob denevarah hil verök, gehil nahurek babuj. Hil nehevonḡ nebē sënë vu hil amad dob-yi, om yiḵ hil dahun hil baḡurek hil Amad sën neḡin hil anod lo babu nabē sënë pangšën rot, in mēm hil medo maladtumsën degwata. ¹⁰Hil amad vu dob denevarah hil verök hus dus teka mu neyoh vu kwaj. Rēḵ Anutu og nevarah hil verök in bē doḵ vu hil behil rēḵ nid röp jaḵ rot nabē yi. ¹¹Yönon, hil amad denevo maggin vu hil in bē debarah hil verök, rēḵ hil su kwad vesa in rē. Gaḵ hil ayod maggin loḵ tum tamusën og nevonḡ behil nahërin hil, lob mēm hil nehevonḡ ngaa nıröp gehil nado revuh.

Hil Adev Doḵ Bebare Niwëek

¹²Om nabē ham seḵëmin nama, og hameḵ ngol nimin telitek gegwevonḡ huk niwëek. Log nabē ham lupin natuugin, og hameḵ ngol

ham bebare niwëëk. ¹³Ham noh aggata sën neya niröp lo, in ham rëk kwetul vahamin vahi sën nipaya lo benipaya jaḵ. Gaḵ ham nahubin, in nivesa jaḵ gökin. ¹⁴Ham gwevonḡ huk niwëëk in ham los alam pin medo jevuh ti. Geham gwevonḡ huk niwëëk in ham natu alam vabuung, in alam sën su denetu vabuung rë lo, og su rëk degelë Mehöböp rë. ¹⁵Ham gweḡin ham nivesa, in ham arimin ti rëk bës bemala nama gesu natök jaḵ Anutu yi semusën rë. Log ham gweḡin ham nivesa in ham ti rëk gelë ngwë paya bemedo natumin, lob böp jaḵ nabë sën ḵele nipaya ti kip lok ham vuheng besis anon ni mengëës, lob bo maggin vu ham. Lob nḡaa nebë sënë rëk gevonḡ ningöhek jaḵ ham pin ḡep Anutu mala.

¹⁶Log ham gweḡin ham nivesa in ham ti rëk sepa doḵ aggata baggëb-yi, log ngwë rëk gelë Anutu yi semusën nabë nḡaa meris, nabë sën Esau vonḡ wirek lo. Lëëin semusemu sën alam aḡuu denëḵo lo yah raḵ ari amon in nos yik buk timu yi. ¹⁷Ham raḵ ni bë Esau yom vonḡ raḵ raḵ rot vu tamusën in bë ḡeḵo semusën nah vu yi, rëk ama nër bë su yoh vu rë. Yönon, su rot bë gevonḡ nom vu yi, rëk ma gesu yoh vu bë pekwë ḡagak rë.

Hil Verup Ḷedu Nivesa Sion* Ggovek Ya

¹⁸Gwëbeng ham su verup ya nedo dus vu nḡaa sën ham yoh vu bë parah lo rë, nebë sën alam Israel denelë raḵ malaj ḡḡep ḵedu Sinai wirek lo. Ham su ya verup vu nengwah böp los malakenu gemala vahis, gesanḡ niwëëk ata, ¹⁹gesën avuuk nesu lo, gesën aye ti nevengwëḡ lo rë. Alam Israel denḡo aye sën nevengwëḡ yam vu sir aḡi, lob desu vu Moses bë nij lël bë su degenḡo gökin. ²⁰Deggöneng rot in ḡagak sën Anutu nër vu sir lo bë, “Nabë mehöti, ma reggu ti, na pavil ḵedu sënë, og ham tengwa yi jaḵ ḡelönḡ menadiik.” ²¹Deggöneng rot in nḡaa sën delë lo, lob Moses nër ving bë, “Sa helëk anon meḵenug verup.” ²²Rëḵ mu ham su ya verup vu nḡaa nebë sën sir aḡi rë. Gaḵ ham ya verup vu ḵedu Sion* mu, gevu Anutu sën mala-tumsën degwa lo yi nyëḡ. Yik Yerusalem soḡek sën nedo vu yaḡek lo. Ham yam dus raḵ anḡer mehömehö sën desup sir medenedo los kwaj vesa lo, ²³losho Kerisi-yi-alam pin sën detu Anutu nalu aḡuu bekevu arëḡ negḡep yaḡek bë yö hir nyëḡ niröp lo. Log ham verup nare dus raḵ Anutu sën neseggi mehönon pin hir ḡagak lo, losho alam ḵenuj vu yaḡek. Sir sën Anutu nër sir bë sir alam yohvu benijvesa raḵ vorot lo. ²⁴Geham verup dus raḵ Yesu sën nare vuheng in gevonḡ beḡagak mewis anon jaḵ lo. Ḷagak mewis sën Anutu joo lo. Yesu keseh niḵök in bë gevonḡ behil nid vesa jaḵ. Lob niḵök sënë su nebë Abel niḵök sën nḡeeḵ in Anutu bë bo nyëvewen doḵ nah wirek lo rë. Gaḵ sënë kevoh hil nḡaa nipaya ya, om kesuu.

Hil Ḷeḡin Hil Nivesa

²⁵Ham gweḡin ham! In ham rëḵ gwemir nengamin vu Anutu yi ḡagak. Vo ḡagak niwëëk vu alam Israel vu dob sënë wirek, rëḵ dekeyëh aye,

lom deko nyëvewen loḵ yah. Su deyoh vu bē debeya in hir nḡaa nipaya nyëvewen bedenoh nenga in rē. Om gwëbeng Anutu nedo yaḡek gevo ḡaḡek niwëek ata vu hil. Rëḵ nabē hil ḡeruu demid vu yi, og hil su ayoh vu bē rëḵ beya banoh nenga in hil nḡaa nipaya nyëvewen rē, ḡaḵ rëḵ nama. ²⁶Wirek vu buk saga, og Anutu vengwëng, lob dob sesësin. Loḵ gwëbeng nër vu hil bē, “Sëḵ sesësin jaḵ dob beron ngwë gökin. Lob sa su rëḵ sesësin jaḵ dob mu rē, ḡaḵ sëḵ sesësin jaḵ dob los yaḡek doḵ ti.” ²⁷Lob ḡaḡek sën nër bē beron ngwë gökin agi tato vu hil bē: Nḡaa sën Anutu tung wirek beyoh vu bē sesësin jaḵ lo, og nḡaa sënë rëḵ kehe bemala nama na. ḡaḵ nḡaa anon sën su yoh vu bē sesësin jaḵ rē lo mu mēm yō rëḵ demedo. ²⁸Om nyëḡ sën vo vu hil lo, og mehōti su yoh vu bē sesësin jaḵ mekepë rē. Om hil kwad vesa vu Anutu in sënë, behil nadudeḵ vu yi, gehil ḡevonḡ yi huk noh vu sën ahë neving lo. Hil ḡaḵo arë jaḵ gehil aḡoneng in yi. ²⁹In hil Anutu og nebë nengwah böpata sën negga nḡaa pin lo.

Hil Ahëd Geving Kerisi-yi-alam

13 ¹Ham ahëmin geving arimin sën Kerisi-yi-alam lo noh vu buk pin. ²Ham su kwamin birek in sën ham doḵ vu alam nyëḡ ngwë sën deneyök ham begganḡ lo. In ham raḵ ni bē wirek mehō la denevonḡ nebë sënë, lob deko angër la loḵ ya hir begganḡ ayo bedegin sir. Su derak ni bē angër rē, ḡaḵ dekuung bē yiḵ mehōnon mu. ³Ham kwamin bo arimin lo sën ya denedo ḵarabus lo, nabë sën ham nedo loḵ ḵarabus ving sir. Geham kwamin bo alam sën deneko maggin raḵ navij lo, in ham raḵ ni bē yiḵ ham los navimin neggëp ti. ⁴Sën maluh los avëh deneko sir lo, og hil ḡaḵo jaḵ nabë nḡaa nivesa. Om ham maluh los avëh pin sën ham ḵo ham ggovek lo, ham gweḡin ham nivesa ḡëp Anutu mala. In ham raḵ ni bē Anutu rëḵ bo doḵ nah nyëvewen vu maḡëm los avō sën deneggodeḵ sir lo, gevu maluh los avëh sën deneko sir ggovek rëḵ denevonḡ baggëb lo geving. ⁵Ham su ayomin nevu nevu in monë, ḡaḵ nḡaa sën neggëp vu ham lo, og yiḵ ham kwamin bo nabë nivesa beggovek. In Anutu nër vorot bē:

“Sa su rëḵ ḡevuu hong rē,
gesa su rëḵ ḡeruu demig vu hong rē.”

⁶Nebë sënë om hil ayod niwëek genanër nabë:

“Mehöböp nelok vu sa, om sa su göneng.
Ma mehōnon rëḵ degevonḡ va vu sa? Rëḵ nama!”

Hil Sepa Doḵ Alam Ggev Wirek Hen Vahaj

⁷Ham kwamin bo ham ggev lo sën denenër Anutu yi ḡaḡek vu ham lo. Beham malamin sepa hir aggata sën denevonḡ medenedo bedediik lo, beham ayomin na timu nabë sir. ⁸Yesu Kerisi og yō nesepa loḵ

aggata timu, veseveng, gegwëbeng, gerëk degwata los degwata. ⁹Alam vahi denenër horek aggagga raḵ nos los reggu, rëḵ su nelok vu sir sën denesepa lok lo yonon rë. Om ham su sepa doḵ ḡaḡek mewis aggagga nabë saga, in rëḵ geḵo ham vër geham gwevu Anutu na. Gaḵ nabë Anutu yi semusën gevongë beham ayomin niwëëḵ jaḵ, og mëm sagak nivesa.

Seriveng Sën Anutu Ahë Neving Lo

¹⁰Hil jepö ti nedo in bë hil aḡa seriveng jaḵ. Rëḵ mu alam-deneḵo-seriveng sën nahën denesepa lok alam Yuda hir Horek muḡinsën bedenevongë huk lok dub-vabuung-böp lo, og su deyoh vu bë dega reggu^b sën tu seriveng menedo raḵ jepö aḡi rë. ¹¹In alam-deneḵo-seriveng hir ggev neḵo reggu nij köḵ benelok ya ayo vabuung soḡek benetunḡ netu seriveng in kevoh nḡaa nipaya na. Rëḵ reggu sënë anon, og denevesi ggëp dobnë menetepuv ya.

¹²Lob yik Yesu ḵo vanë yah ḵatum nenga dobnë ving nebë saga, in bë niḵöḵ gevongë balam nij röp jaḵ. ¹³Nebë saga om hil ḡeto mana dobnë^c vu yi geving, bedegevongë paya vu hil geving nabë sën devongë vu yi lo behil ḵerë maggin nabë yi. ¹⁴In vu dob sënë, og hil nyëḡ böp ti su neggëp degwata in bë hil medo doḵ rë. Gaḵ hil nesero nyëḡ böp ti sën rëḵ berup vu tamusën lo. ¹⁵Nebë sënë, om hil kwad vesa vu Anutu jaḵ Yesu arë, behil ḡevongë kwad vesa sënë vu yi degwata los degwata nabë seriveng. Hil ḡaḵo arë jaḵ rot benanër rangah jaḵ avid.

¹⁶Log ham su kwamin birek in sën ham gwevongë nḡaa nivesa vesa vu alam lo, los ham doḵ vu alam sën deneraḵ vu in nḡaa lo. In Anutu ahë neving seriveng nebë sënë. ¹⁷Ham alam ggev sën denegin ham bedenemalajin ham anomin yoh vu buk lo, yö rëḵ denanër hir huk pin sën denevongë lo rangah vu Anutu vu tamusën. Om ham gwebë nengamin vu ayej begurek babuj. Nabë ham gwevongë nabë sënë, og rëḵ kwaj vesa bedenajom hir huk ahon gesu rëḵ ayoj maggin rë. Gaḵ nabë ayoj maggin, og sënë su rëḵ doḵ vu ham rë.

Jomraḵsën Sën Doḵ Vu Mehö Ngwë

¹⁸Ham najom jaḵ vu Anutu nabë doḵ vu he. In he kwamin nevo bë he ayomin niröp raḵ ggëp Anutu mala, lob he hevongin bë sepa doḵ nḡaa yohvu jaḵ buk. ¹⁹Yonon, sa nehevongë nig wëëḵ in bë ham kwetaḡ vu Anutu nabë tateḵin aggata besenök vu ham pevis. ²⁰Anutu sën nevongë

^b 13:10 Reggu sënë og yik peggin raḵ Kerisi. Hil ayoh vu bë aḡa in nër vu hil bë hil ḡevongë nabë saga. Rëḵ mu alam sën denesepa lok aggata muḡinsën in dekuung bë rëḵ geḵo sir nah vu Anutu lo, og su deyoh vu bë dega rë, om deyoh paya. ^c 13:13 Sën hil ḡeto mana dobnë lo nër bë hil ḡevuu aggata muḡinsën na gesepa doḵ Yesu yi ḡaḡek.

bemehönon ayoj neggëp revuh lo, joo gägek mewis berëk gëp degwata los degwata. Lob vonğ beYesu keseh niğkök in bë tato nabë gägek mewis sënë anon rağ. Loğ ҡo yi yom in alam-diiğsën betunğ yi tu sipsip alaj böpata los bengö. ²¹Om Anutu sënë gevonğ nğaa nivesa vesa pin vu ham, in ham gwevonğ nğaa sën kwa nevo lo banon jağ. Hil atu Yesu Kerisi yi alam om yö gevonğ behil sepa doğ nğaa sën ahë neving lo mu. Hil gäko arë jağ nabë yi mehö niwëek los gayeheng degwata los degwata. Yönon.

Gägek Hus

²²Arig lo, sa ҡevu ҡapiya yiğ dus teka sënë vu ham, om sa bë nanër niwëek vu ham nabë ham gwebë nengamin vu gägek sën sa nanër agi, in gadu ham ayomin. ²³Ham jağ ni nabë devo hil arid Timoti vër in ҡarabus, lob nabë berup vu sa pevis, og aluhoho rëğ anök doğ ti meğalë ham. ²⁴Ham nanër vu ham alam ggev pin sën deneğin ham lo losho Anutu-yi-alam pin nabë he kwamin nevo sir benanër. GeKerisi-yi-alam vu dob Itali kwaj nevo ham ving medenenër. ²⁵Anutu yi semusën gëp geving ham pin.